

SZÉKELY HIRLAP

POLITIKAI S VEGETARTALMU KÖZLÖNY.

KIADÓ-HIVATAL:

Az ev. ref. főiskola nyomdájában.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

NAGY-KÖZ ELEJE.

Hirdetési ár: Három hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. és minden beíratásért külön 30 kr. o. é. bélyegdíj. — Három hasábos nyilttéri sorért 20 kr. o. é.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal.

Pesten, Zeisler M. hirdetést közvetítő intézete, Királyuteza 60-ik sz., és J. Haasenstein és Vogler Bécsben (Wollzeile 9-dik sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton, reggel, NAGY FÉLÍVEN.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Negyedévre 1 frt 30 kr.
Félévre 2 „ 50 „

Nyilt válasz

tek. dr. Jenei Viktor urnak.*)

Székely-Udvarhely, ápril 26.

I.

A „Székely Hirlap“ folyó évi 31—32. számaiban nyilt levelet intéz hozzám tek. dr. Jenei Viktor ur, a nyilt levélre nyiltan válaszolni a tárgy fontossága kívánja.

Akarom én is hinni, hogy czélunk a népnevelését illetőleg, ugyanaz, t. i.: a népet becsületes irányban mívelni s szilárd erkölcsös jellemet teremtve belé, a társadalomnak hasznos tagjává tenni. De a módozatokra nézve annyira eltérő nézeteink vannak, hogy — szenvedély nélkül írom — nehezen juthatunk valaha összhangzó véleményre: mert a mely elvekből Ön kiindul, azokat én a nép mívelésére, miután a keresztény civilisatio szellemében kell nevelni a népet, elégteleneknek tartom. Ugyanazért válaszolni t. dr. ur nyilt levelére már csak azért is szükségesnek vélem, mivel reményem, a nyilt őszinte szónak Ön is barátja s ha valaha, most bizonyára legnagyobb szükségünk van arra.

Azt, mit nyilt levelében a szentesített XXXVIII törvényezikről s b. Eötvös József közoktatásügyi miniszter urról felhoz, önmagá czáfolván meg, szó nélkül hagyom, mert felteszem Önnek lovagiasságáról, hogy insinuálni nem akart; különben is, alkotmányos országban a változás alá eshető s a kor igényei szerint gyakran változó törvényezikről, őszinte nyíltsággal véleményt mondani már csak azért is szükséges, mivel közvéleményt előkészíteni nyilt- és határozott szó nélkül nem lehet. Aztán nem is oly hiuk a mi magyar status-férfaik, hogy ha minden szavaikra nem bókolunk mindjárt, vagy engem hegymögötti, vagy Önt posványmögöttinek kereszteljenek és elítéljenek.

Levelemben t. dr. ur leginkább ezen állításon ütközött meg: a felekezet nélküli iskola és egylet — vallás nélküli iskola és egylet. És ez állítást oly triumphussal látszik czáfolni, hogy észre sem vette, midőn tovább ment nem csak annál, a mit én mondtam, hanem talán annál is, a mit Ön mondani akart; mert azt is rám akarja erő-

szakolni: hogy én még a czipész-czéheket is vallásfelekezetűeknek akarnám decretáltatni. Nem úgy t. dr. ur. Nem a becsitáknak szántam én ama levelet, hanem oly férfihoz volt az intézve, ki jól meg tudja különböztetni a népnevelés ügyét, annak practicumát s az abban uralkodó szellem horderejét, minden más bármi néven nevezendő egylet vagy társulattól. Noha — közbe legyen mondva — én minden egylet, minden társulat fennállása és gyarapodására nézve, nagyon is óhajtanóknak tartom, hogy a cardo rei: a vallás és erkölcs soha számításból és gyakorlatból ki ne hagyassék, mert e nélkül elvégre is, minden társulathoz abban törik fejüket az illetők: mikép csalhassák meg egymást s mikép vehessenek a kapu-félfától búcsut, ha a pénztárt meglophatják. Más egészen a népnevelés, más a magyar tud. akademia, mely, mint tek. ur is tudja, osztályai közé a vallást fel sem vette, más a népnevelési-egylet, melynek czélja befolyjni a sziv, az erkölcsi jellem nemesítésére, más megint a „Victoria“, „Haza“ s hasonnevű társulatok, czéhok és egyletek. Ezt bizonyosan Ön is tudja, s csak a szavak csattanósságáért vitte annyira tul okoskodását.

Tek. urnak nyilt levele első részében legfőbb az: hogy felekezet és vallás nem ugyan egy. Eltekintve attól, hogy e kifejezés: felekezetenélküli vagy felekezeti iskola és népnevelési-egylet reánk vonatkozólag nem a katholikus katechismusból való, miután a kath. vallás magát soha felekezetnek el nem ismeri; de ha már a törvényezikben benn van, s ha általánosan bevett és használt kifejezés, nyiltan kimondom: hogy felekezet nélkül sem Ön, sem más önmagát, mint vallásos lényt, meg sem ismertetheti, ugy annyira, hogy ha tek. dr. urnak valaki azt mondaná: hogy semmi vallási felekezethez nem tartozik, sértésnek venné és absurdumnak állítaná. Így tehát vallását bizonyos felekezethez, annak törvényeihez, dogmáihoz, szertartásaihoz köti Ön is, más is, és a ki semmihez sem köti, annak vulgo: semmi vallása sincs, vagy legfeljebb önalkotta vallása van, melyben a legfőbb lény helyét az ezer szenvedélyektől zaklatott saját énje foglalja el. Már mi arról nem tehetünk, hogy a keresztényeket, kikről az apostolok cselekedteiben írva van: hogy egy szivök és lelkök vala, ugy leszaggatták, hogy ma számtalan felekezetek keletkeztek ki az ősi egyházból

s szükségessé tették a kereszténységben is a felekezet nevezetét.

Azt tetszett mondani: hogy ha állításom igaz lenne, el kellene ismernünk, hogy a felekezet és vallás ugyan egy. Erre azt bátorodom kérdeni: ki merné-e mondani, hogy a vallásfelekezetek nem birnak vallással? én részemről nem akarok oly türelmetlen lenni. Arra pedig, hogy elismerjük, miszerint: minden oly egyén vagy egylet, mely egyik vagy másik felekezet vallási tanát el nem ismeri s magára nézve kötelezőnek nem tartja, vallás nélküli, nem szükség semmi erőszakolt okoskodás, önmagától értetik. De ugy hiszem, a nevelés ügye egészen más kategóriához tartozik, mint például: egy tűzkárméntő, czipész-, mészáros- vagy más társulat, s akkor, a midőn ezek egészen nélkülözhetik a vallásos czéget, a népnevelésről sehogy sem lehet azt állítani. És azt hiszem, köztem és a t. dr. ur közt, ép ez azon válpont, mely minket annyira elkülönöz, hogy mindamelllett is, hogy én sem tartom magamat capacitáhatatlannak, bajosan érthetünk egyet.

Én a népnevelésben s minden oly egyletben, mely e végre alakult, a vallást, a vallásos jelleget és szellemet annyira szükségesnek tartom, hogy a nélkül az egészet a keresztény civilisatio szempontjából absurdumnak s legszelidebben ítélve haszontalannak állítom; mert a felekezet, tehát vallás nélküli egyletek és iskolák ha egyébre nem, vallási közömbösségre vezetik a népet, erről pedig az első lépés: erkölcsi közömbösség, második lépés: honfui közömbösség, harmadik lépés: elaljasodása az egyénnek, mikor aztán nem csak haszontalan, de ártalmas tagja is lesz a társadalomnak. Nem azt teszik e szavak, hogy minden oly egylet, mely felekezet nélküli, vallástalan és erkölcstelen emberekből áll, hanem azt: hogy minden oly egylet, mely az ember erkölcsi jelleme, a sziv nemesítésére alakul s hivatásához képest üdvösen akar működni, a vallásos jelleget és szellemet nem nélkülözheti. Mig ellenben bár mily más humanisticus vagy anyagi tekintetből alakult egyletek csak arra kötelezvék, hogy vallását senkinek se bántásák, s azért kebelökben senkit háttérbe ne szorítsanak; s épen azért vagyok én is egy-két ily egyletnek tagja, mert az anyagi haszon mellett biztosítva vagyok arról is, hogy vallásom kiszebbítéséről szó sem lehet azokban.

Felfogtam én mit akart tek. dr. ur

*) Igazságosnak tartjuk e válasz közlését, bár az itt kifejtett nézetekkel nem lehetünk egy véleményen. Szerk.

 Mai számunkhoz negyediv melléklet van csatolva.

kifejezni ama szavakban: hogy a vallás felette áll a felekezetnek, s hogy: a vallás is felekezet nem ugyan egy. Bár megadná az isteni gondviselés: hogy azon nap, mely után milliók ajkain buzgó inádság epedez, viradna fel valaha az emberi nemzetre: hogy ha anyagi érdekeik miatt gyakran annyira szét szakadoznak is az emberek, hitben, szíven és lélekben lennének egyek; hogy Jézus szent hite és egyháza tarthatna a emberiség szent egyesülésén oly ünnepet, viszhangozna kelettől nyugattig minden hegy és völgy: mikor aztán magasztos egységben csak arra törekednék, hogy a hit, szív és lélek egységét semmi bűn semmi szenvedély meg nem zavarva — haladjunk külsőké a kor igényei szerint, s belsőké iparkodnánk tökéletesek lenni, mint tökéletes a mindnyájunk közös, édes menyeyi Atyja. Ezt ohajtja minden műveltlelkű ember; ez, azt hiszem a tek. dr. ur ohajtása is, ez az én törekvésem is.

Másik pont, mi minket elválaszt, s nézeteinket oly ellentétekké teszi az: hogy én a népnevelési-egyletekről — mint a fentebbiekből is kitetszik — egészen más fogalommal bírok, mint tek. dr. ur, de erről közelebbről.

Csató József,
sz.-udvarhelyi plébános.

Országgyűlés.

III.

A képviselőház negyedik gyűlése apr. 27-kén folyt le, melyben a ház, a szabályok sze-

rint, 9 osztályra vált és pedig a 8 első 43, a 9-ik 42 taggal; a horvát követeket külön osztották be az osztályokba. A felsőház átküldte a hozzáintézett királyi leiratot, melyben Majláth György a felsőház elnökévé, Cziráky János pedig alelnökévé nevezetett ki.

A felsőház ugyanaz nap tartott gyűlésében kihirdetik a megválasztott jegyzők neveit, melyek is: gr. Wenkheim Frigyes, Bogovics, főispán, Apponyi Sándor, Majláth László, Tisza Lajos, Teleki Ede, Zsigray Fülöp, Nyári Gyula. A szabadságidőt kőrök nevei felolvasatván, a napló-bíráló és igazoló bizottmány tagjaira adatnak be a szavazatok.

IV.

A képviselőház kilencz osztálya következőleg alakult meg; megválasztattak az I. osztályban: elnökké Justh József, jegyzővé Zichy Nándor; a II. osztályban: e. Madocsányi Pál, j. Horváth Döme; a III. osztályban: e. Bittó István, j. Ürményi Miksa; a IV. osztályban: e. Gajzágó Salamon, j. Királyi Pál; az V. osztályban: e. Bánó József, j. Kemény Gábor; a VI. osztályban: e. Ivánka Zsigmond, j. Perényi Zsigmond; a VII. osztályban: e. Semsey Albert, j. Széll Kálmán; a VIII. osztályban: e. id. gróf Bethlen János, j. ifj. gr. Zichy József; a IX. osztályban: e. Zsedényi Ede, j. Szeniczey Ödön.

Az így megalakult osztályok első feladata, az új házszabályok értelmében, hogy egymás megbízó leveleit — és pedig a 2-ik az 1-sőét; a 3-ik a 2-dikét stb — megvizsgálván, azokat három csoportba ossza be, a) jegyzékbe foglalván a kifogástalan és kérvénnyel meg nem támadott credencialisokat; b) jegyzékbe azokat, melyek ellen — 1000 frt biztosíték letétele mellett — kérvény nyújtott be s végre a c) jegyzékbe azokat, melyek — bár folyamodás ellenök be nem adatott — de alakilag hibásaknak találattak. Az a) jegyzék tagjai aztán, ha a ház általános többségét teszik, elnököket és jegyzőket választanak s evel a ház megalakul.

A felsőház apr. 29-iki gyűlésében először a múlt gyűlésen beadott szavazatok folytán a napló-bíráló (újabb határozat szerint napló-hitelesítő) és az igazoló bizottságok tagjainak nevei hirdettetnek ki; majd az igazoló bizottság tag-

jai a gazdasági ügyek elintézésével is megbízatván, végre b. Vay Miklós, koronaőr, indítványára végzésbe megy, hogy a felsőház, a hozzá külön megküldött trónbeszédre külön feliratban fog válaszolni, s a felirat tervének megkésztését egy 30 tagu bizottságra bizza,

V.

A képviselőház apr. 30-ki ülése már egy kissé tartalmasabb s élénkebb volt, a mennyiben ugyan tartalmasnak lehet nevezni a lényegtelen dolgok fölött hosszasan folytatott, részben szenvedélyes, vitatkozást.

Az osztályok tettek jelentést a megvizsgált és jegyzékbebe foglalt credencialisokról, miután a korelnök néhány új képviselő megérkezését jelentette volna, kik az osztályokba azonnal be is osztattak.

Az első osztály jelentése megjegyzés nélkül foly le.

A második osztály jelentése folytán Vukovics Sebő kijelenti, hogy a becskeréki képviselősről lemond s a bácsit fogadja el.

A harmadik osztály előterjesztése már vitára ad alkalmat s felszólal Tisza Kálmán s Pásztlyi Jánost (mint a kinek credencialisában előfordul, hogy a szavazási lajstrom eltévedése folytán egy község nem szavazott) a c) jegyzékbe kívánja soroztatni; Klapka Györgyre nézve pedig — miután az országgyűlés megnyitása után választott meg (Temesvárt) — kimondatni kéri, hogy a választók 30 nap alatt kérvényt adhassanak be ellene.

Deák Ferencz kimutatja, hogy a ház, megalakulása előtt, nem határozatképes.

Madarász J. Tiszát; Bónis Samu Deákot pártolja.

Ghyecz Kálmán Deák ellen szólal föl, míg hosszas vita után a ház tudomásul veszi a 3-ik osztály jelentését.

Hevesebb szólalkozást idézett még elő a 6-dik osztály jelentése, melynek folytán Németh Albert kiméletlenül, malomalyi politikai módjára, támadja meg a jobboldalt, Szlávay József államtitkárt stb, míg Deák Ferencz egy kissé meg nem lecskéli. Németh Albert ismét pattog, mintha csak Hevesmegye gyűléstermében lenne.

TÁRCZA.

József nádor emlékezete.*)

(Szül. 1776 márcz. 9. † 1847 jan. 13.)

(y. y.) Pest városa — a királyi pár és az ország képviselőinek jelenlétében — háláünnepét üle ama fejedelmi férfi emlékezetének, kinek tevékeny és üdvös élete a legszorosbb kapcsolatban áll nemzeti haladásunk történetével.

A város egy ércz-emlékben fejezi ki hálás érzületét, és pedig — az idők forgandó viszonyosságai után — huszonegy évvel később, mint ahogy az összes nemzet egy minden éreznél és kónél maradandó monumentumot állíta József nádor örökemlékére.

Csak néhány sornyi irat e monumentum, de rövidségében mindennél többet: egy nemzet háláját fejezi ki, s a hely, ahol áll, mindaddig fog tartani, a míg csak Magyarország a magyarok országa leend, mert ez a hely az 1848-diki törvények első lapja, első cikkelye.

A kegyelet azonban ösztönszerűleg érezé, hogy ily sokoldalulag tevékeny férfi emlékezetének különféle örökítéssel tartozik. Ily egy jótekonny intézet, hol szegény árvák lelnek menhelyet és képezést, az ő nevét viselve, folytonos jótekonyságának emlékét hirdeti a nemzedékek előtt; a József-műegyetem a tudományok iránti pártfogolását; Dunán túli „József-csatorna” az anyagi jólét emelésére irányzott gondoskodását; a József-tér — arányos házaival, kellemes ligetével és a mai napon leleplezendő arczszobrával — a városépítés körül szerzett nagy érdemeit: míg az említett törvényezik a haza ügyeinek félszázadon át bölcsen vitt vezérletét. De nem csak e nevét viselő emlékek, hanem annyi sok minden hirdeti az ő lankadatlan munkásságát, jótekonyságait és mindene kiterjedt figyelmét.

A városligetet ő alakította (Nebiennel) egy díszes nagy parkká; a Margit-szigetből ő csinált kertet; az akadémiának ő volt egyik első alapítója, tízezer forinttal; a múzeum és Ludoviceum az ő pártfogása mellett épültek: a vakok intézete az ő jószívét hirdeti; a jótékony nőegylet (előbb mint a bécsi,) az ő buzdítására létesült; a gazdasági egylet, a kiseddovódákat terjesztő egyesület, a Kisfaludi-társaság, a természettudományi társulat, stb. mind az ő védnöksége alatt kezdtek emelkedni s kaptak nagyobb lendületet.

A negyvenes években csak egy országos egyesülete volt, a híres „védegyelet” (Kossuth alkotása), melyet — állásánál fogva — nyilvánosan nem pártolhatott; de hogy mint érzett iránta magában, bizonyítja az a nevezetes adat, hogy az egyletet betöltő bécsi parancsot nem hirdetté ki.

Valóban nem a fényes származást, nem a legmagasb rang viselőjét ünnepelé Magyarország, hanem azt az embert, ki — hatalmas állásában — mindig bölcs és jó vala. Nem üres hivatalos pompa, hanem egy régi érzület kifejezése, melyet a közelébb múlt idők keserűségei elborítottak ugyan, de nem irthattak ki a hálás magyar szívből, mely a vett jótéteményeket soha sem szokta feledni.

József nádor életrajzát még csak nagy vonásaiban is adni — lehetlen egy hírlapi közlemény szűk keretében. Ez életrajz — ugyszólván — egy félszázados történet, és pedig oly történet, mely tele van a legnagyobb változásokkal, borúval és napfényvel.

Fia volt ő ama királynak II. Leopoldnak, kinek magas gondolkodását mi sem tanusíthatja fényesebben, mint az, hogy toscanai nagyherceg korában a felségértésért való halálbüntetést eltöröl, mondván: vagy jó a felség, s akkor a ki sérti, tébolydába való, vagy pedig rossz, s akkor okot ad arra, hogy sértessék. József Antal János fia, (a mi későbbi nádorunk) Florenczben született, az Arno mellett, hol korán magába szívta a szép érzéket s a tudományok iránti szeretetet. Ez volt mindvégig fővonása, s ezért pol-

gári férfiú volna ő és csupán szükségben — katoná. Csak 18 éves volt, midőn Sándor főherceg nádornak Laxenburgban a tűzi játék fölgyladása miatt történt halála után, testvére I. Ferencz királyi helytartónak nevezte ki Budán, hol nagy ünnepélyekkel fogadták, hamar megszerették az ifju helytartót, ki eleintén inkább tanult, mint kormányzott. Megtanulta különösen a magyar törvényeket, úgy hogy később méltán tartották az ország egyik legnagyobb jogtudójának. Alkotmányos érzületét tapasztalván, 1796. nov. 12-én az ország rendei — Batthyáni József p. bibornok és primás indítványára — közakarattal kiálták ki nádornak.

E tisztség az ország legelső méltósága volt: közbenjáró a nemzet és kormány közt, az alkotmány őre s akkor még a nemzeti had vezére.

Valószínű, hogy nádorrá kikiáltásában a királyi akarat iránti hódolat volt a legfőbb tényező; de szerencsére, e hódolat nem szült semmi rosszat, mert József főhercegrebolyan oly férfiú ült a dátori székre, ki Magyarországnak mindig javát kívánta, eszközlé is, amint csak teheté.

Pedig az idők nagy próbáin kelle keresztül mennie már fiatal korában. A francia háború többször igénybe vevé a nemesi insurrectiót melynek mindig ő volt a vezére; látta futásban a királyi házat, zavarban az országot; vezetője volt ingerült és zajos országgyűléseknek, midőn egyfelől állt a bécsi kormány követelése, másfelől az ország sok sérelme; olvasta Napoleon kiáltványát, melyben Magyarország elszakadásra hivatott föl; tanuja volt a nagy rémulésnek, melyet az 1811-ki devalvatio okozott, s később a pangásnak és alkotmánytalan kísérleteknek, midőn 1825-ig nem hirdettek országgyűlést. Hogy mind e hibák és bajok a trónra és nemzetre nézve veszélylyé nem tornyosultak: annak szerencséje a József nádor egyéniségében keresendő, ki a megbolygatott egyensúlyt teljes erejével igyekezett fenntartani, egyfelől mérsékelve a bécsi kormány törvénytelen tulcsapongásait, másfelől a nemzetben — ébren tartva a jobb jövőbe vetett hitet. (Vége következik.)

*) A „Hon” után közöljük ez alkalmasszerű érdekes cikket. Szerk

Irányi D., Simonyi Lajos és Tisza Kálmán ugyan támogatják, de hasztalan.

A többi osztály jelentése vita nélkül megkeresztül.

VI.

A képviselőház május 1-sei gyűlésében alakult. A szavazatok következőleg oszlottak meg: Elnökre szavaztak 381-en; ebből esett Somssich Pálra 246, Nyári Pálra 99, Irányi D.-re 31. Öt megoszlott. (A jobboldal tehát 147 többséggel győzött.) Első alelnökre szavaztak 371-en; ebből esett Gajzágó Salamonra 243, Szaploneczai József-re 89, Mocsonyi Antalra 29. Tíz megoszlott. Második alelnök lett 345-ből 231-el Bitó István, Pap Lajos 80 és Vályi János 24 szavazata ellenében. A hat jegyző ur ez: Jámor Pál (293), Mihályi Péter (234), Fodroczai Sándor (233), Bujánovich Sándor (231), Majláth István (230), Szél Klámán (228).*)

A választások után a tisztviselők elfoglalt helyeiket:

Elnök velős beszédben köszöni meg a ház bizalmát. (Jövő számunkban adni fogjuk e beszédet).

A többi tisztviselő is köszönetet mond megválasztásáért.

Háznagy-választás a ma (máj 5-én) tartandó gyűlésen.

A magyar kir. postaigazgatóság hirdetménye.

Minthogy a folyó évi február hó 11-kén 687 sz. alatt, az erdélyi vaspályához csatlakozó postajáratokon létrehozott változtatások, az addig mutatkozott nehézségeket teljesen elenyésztetni képesek nem valának, magasb utasítások folytán következő rendeltetik:

Május 1-sőtől kezdve:

I. a N.-Szeben, Kolozsvár között naponta kétszer és a M.-Vásárhely és Torda között naponta egyszer közlekedő mállé-postajáratok megszüntetnek, ellenben

II. 1. N.-Szeben és K.-Fehérvár,

2. N.-Szeben és Kolozsvár között Károly-Fehérváron át, és

3. Kolozsvár és M.-Vásárhely között Tordán át naponta egyszeri mállé-postajáratok rendeztetnek be, melyekkel csak 3—4 utazót továbbíthatni.

1. számhoz. A nagy-szeben --k.-fehérvári mállé-postajáratok naponta

a) N.-Szebenből estve 6 órakor indulnak és a károly-fehérvári indóházban 2 óra 20 perczkor, K.-Fehérvár várában 3 órakor reggel fognak megérkezni.

b) a k.-fehérvári indóházból d. u. 4 órakor indulnak és N.-Szebenbe éjjel után 5 perczkor érkeznek meg.

E szerint tehát a K.-Fehérvárról induló és az ottan megérkező pályavonatokhoz csatlakoznak.

2. számhoz. A n.-szeben — kolozsvári mállé-postajáratok naponta

a) N.-Szebenből d. e. 10 órakor indulnak és a károlyfehérvári indóházi postahivatalnál 6 óra 5 perczkor a városi postahivatalnál 6 óra 35 perczkor estve, Kolozsvárra pedig reggel 6 órakor érkeznek meg,

b) a visszajövet Kolozsvárról naponta d. u. 4 órakor, a megérkezés a k.-fehérvári indóházban reggel 3 óra és N.-Szebenben d. e. 11 óra 45 perczkor történik meg.

Ezen mállé-postajárat által a K.-Fehérvártól északra fekvő postahivatalok az erdélyi vaspályával csatlakozásba hozatnak.

3. számhoz. A kolozsvár — m.-vásárhelyi mállé-postajáratok,

a) Kolozsvárról naponta estve 10 órakor, Tordáról a n.-szeben — kolozsvári málléposta megérkezése után reggel 3 órakor fognak indulni. és M.-Vásárhelytől d. e. 10 óra 50 perczkor megérkezni,

b) M.-Vásárhelyről 9 órakor reggel viszatérnek és Tordán d. u. 5 óra 45 perczkor,

*) Egy szavazójegy a következő neveket tartalmazta: Feszetics György gr.; Lónyai Gábor, Mikó Imre gr., Gorovay István, Horváth Boldizsár, Eötvös József b.; ez a tréfas ur úgy látszik, nem tudja hogyan hívják a pénzügyminisztert.

Kolozsváron pedig 9 óra 40 perczkor estve érkeznek meg.

A mér földenkint 46 krral megállapított utas díj, valamint mult évi october hó 16-dikán 4150 sz. alatt kelt rendelettel meghatározott előfogatí szabvány változatlanul marad.

Geiger Albert hangversenye május 1-jén.

Ugy látszik, hogy városunkban Geiger A. első hangversenyével a hangversenyek hosszu sora nyílt meg; alig hálnak el az egyik utolsó akkordjai, s már a másik jelentését olvassuk az utczasarkokon, s daczára ennek, a közönség mohó kíváncsisággal nézett a május 1-én ígérkező élvezetes est elé és zsufolásig megtöltte az Apollo nagy termét, melyben Geiger jelesebb tanítványait akarta bemutatni, Wittich Mária, Knöpfler Mari és Bucher Eliz kisasszonyokban. A bemutatás megtörtént s a közönség el volt ragadtatva, a siker tulszárnyalta reményét.

A hangverseny Erkel Hunyadi-nyitányával kezdődött, zongorára, 8 kézre átírva Geiger által, előadták Geiger és három bájos tanítványa, s daczára annak, hogy két zongorán az e darabban előforduló nehéz futamokat igen bajos tisztán és szabatosan kihozni, a közönség méltó meglegedését és elragadtatását nyerték ki. Wittich Mari k. a. Lucia egyik finale-ját erőteljesen és nagy pontos-sággal játszta s a közönség szünni nem akaró tapsaira újra kellett játszania. Knöpfler Mari k. a. Jaell „Danse de fées“ című darabját és Geiger egy magyar rhapsodiáját adta igen szép és szabatos előadással.

Bucher Eliz k. a. Wallace nehéz concert polkáját nagy gyakorlottsággal és művészi tisztasággal játszta. A közönség lelkesült tetszésnyilvánításai között mindketten újra kellett hogy játszaniuk. Közben-közben Mentovich Gy., Reich L. és Vályi G. urak gyönyörködtették a közönséget. Az első Beriot 9-ik concertjével hegedűn, második Terschák egyik ábrándjával fuvolán, harmadik Soupe „utolsó dal“-ával (rosz szokása szerint német szöveggel), hatalmas bariton hangjával betöltve a terem minden zugát. Az élvezetes hangversenyt Mendelssohn Nyár-éji álom című operájának menyegzői indulójával zárták be Geiger és bájos tanítványai zongorán, 8 kézre. A közönség, mely előtt Geiger hangversenyei mindig az óhajta várt élvezetek sorába tartoznak, azon meggyőződéssel távozott a teremből, hogy nem csak mint zongoraművész, de mint kitűnő tanító is, teljes elismerést érdemel.

Említést kell még tennünk a terem kiváló esinnal való díszítéséről, melynek eleven virágai kellemes benyomást tettek a közönségre, s kivált azokra, kik közüle bundával tisztelték meg május első napját. A kedves hangversenyző lányok is feledtették az ugy látszik, állandó vendéggé vált májusi fagyot, mely 2 éjjel át minden virágot és zöldet leforrázott a természetben, s mintegy vigasztalásul szolgáltak, hogy, ha ott künn nem: itt benn láthatunk még virágokat. Az egyik legalább igen jól képviselte a szende, de illatgazdag ibolyát, a másik a kipattanásra dúzzadó rózsabimbót s a harmadik a gyöngyvirág ékes gyöngyfüzérét.

Különben a hangverseny jóvedelmének „egy része“ a Bem-szobor javára volt följárva.

x. y.

Külpolitikai szemle.

Maros-Vásárhely, május 3.

† A balpolitikusok által visszatért önállóságunk arany napjaiban, hazánkról a külföld alig tudott valamit, s ha igen is, annak szemében csak osztrák provincia voltunk. Többször volt alkalmunk mivel, sőt tudós külföldiekkel váltani szót Magyarország függetlensége fölött. Váltig erősítettük, bizonyítottuk, sehogy sem fért a fejökbe, pedig nem voltak sem az akkori Ausztria barátjai, sem a mi ellenségeink. Ma e tekintetben is haladást látunk. Hazánkat az összes európai sajtó függetlennek ismeri, melyet magyar király s magyar felelős miniszterium kormányoznak. Innen van, hogy mig 1848 előtt senkinek sem jutott eszébe a magyar trónbeszéd-

nek fontosságot tulajdonítani, ma az összes európai sajtó foglalkozik azzal, mint fontos esemény.

A „France“ így nyilatkozik a trónbeszéd-ről: „A nap eseménye Ferencz József beszéde, melylyel a magyar országgyűlést megnyitotta. A Habsburgok utóda, minden illusio s habozás nélkül fékezte a magyar országgyűlés feladatának nehézségeit. E feladat: kibékíteni a jelent a multtal, s szem előtt tartani a jövőt. Fel kell áldozni a mult hagyományait, melyek a haladás akadályai lettek, és pedig oly módon, hogy a monarchikus intézményeket összhangba hozza a mai kor szellemével, őrizkedve az elévült maradtól, épen úgy, mint a vakmerő újítások csábjaitól. E beszédben párosulva van a nagyszerűség, ama felelősség mély érzetével, mely az államok fejeire s kormányzóira háramlik, s a békés jóslat, melyet az osztrák-magyar állam uralkodója nyilvánít, a trónbeszéd legérdekesebb részeihez tartozik.“

A „La Presse“ különösen a belreformokat illető részt tartja fontosnak, s ajánlja, hogy a nemzet összes erejét egyesítse, azok keresztültvitelére, melyek oly szükségesek az ország belfejlődésére nézve, ugy anyagilag, mint szellemileg.

Az „Independ. Belge“ szerint a belreformok az ország legmagasabb érdekeit foglalják magokban, s ezek keresztültvitelére felséges próba lesz Magyarországra nézve. Kívánja, hogy feladatának eredményesen s becsülettel feleljen meg.

A „Journal des Debats“ egyebek után így szól: „A magyar országgyűlés horderejét a mivel világ, nem a közjogi viták eredménytelensége, hanem az üdvös reformok keresztültvitelére s mielőbb életbeléptetése után fogja megítélni.

Az angol „Morning Post“ a magyar országgyűlés alkalmából kedvezőleg jósl Ausztria jövőjéről. Mondja, hogy a mai bécsi kormány szabadelvű s a haladásnak hódol, nem a lázas, viharos felhevülésnek, mi visszahatást szül, hanem az állandó, tervszerű haladásnak, mit a trónbeszéd is bizonyít.

FRANCZIAORSZÁG. A törvényhozótestület ülései, mult hó 26-án záratott be. A ház utolsó ülésében elfogadta a rendkívüli költségvetést 226 szavazattal, 14 ellenében. Ez ülésen fogadták el, az első császárság öreg katonái nyugdíjazását illető törvényjavaslatot is, 218 szavazattal 6 ellenében. Ezután elnök megköszönte a kamarának, a rokonszenves támogatást, így fejezve be beszédét. „A lefolyt ülészek kiváló leend történelmünkben. Szabadelvű intézményeink gyakorlatában biztos lépésekkel haladtunk előre, midőn ellenőrzésünket gyakorolva, nem hátráltattuk az ügy menetét, s szüntelen támogattuk uralkodónk törekvését, s szabadalmaink kifejlődését. A rend és biztonságra ügyelő hatalommal karöltve, előmozdítottuk Franciaország anyagi és erkölcsi jólétét. Azt hiszem, a jövő kamra is hasonló kötelességérzetet fog tanusítani az ország iránt, s ugyan oly tisztelet és elismeréssel viseltetni a császár iránt“. Ezután felolvastattott az ülészeket bezáró császári rendelet, mire az képviselők a császárt éltetve, szétoszlottak. A képviselőválasztások, mint állítják, f. hó 23—24-én fognak megejtetni. Innen érthető, hogy a franczia lapok legujjabban, majd nem kizárólag e tárgynak szentelik hasábjait.

OLASZORSZÁG. A milanoi összeesküvés állítólagos gyanuja miatt, Florenzben is történtek elfogatások. Az elfogottak között kiknek száma 7—8-ra megy, nehény író is van. Házmotozások alkalmával lázító iratokat, s Orsini féle bombákat találtak.

Április 28-áról távsügönyök szerint, az olasz kormány lépéseket tett, hogy Mazzinit az olasz határok közeléből eltávolítsák. Egyik sürgöny szerint a svájci köztársaság elnöke távozásra is birta Mazzinit: egy másik szerint, a szövetségi-tanács azt jelentette ki, hogy a kanton kormány jogkörébe, nem vághat.

A pápa az aranymise alkalmából érkezett becsesebb ajándékokat közszemlére állíttatta. A hivatalos jegyzékben 116 darab becses ajándék van felsorolva, s ezek között 10 kehely.

ANGOLORSZÁG. Mult hó 21-kén másodsor került olvasás alá azon törvényjavaslat, mely ez ülészek alatt adatott be, s arról szól: hogy töröltessék el azon törvény, mely tiltja az

angol férjnek, meghalt felesége nővérével házasságra lépni. E törvény megszüntetését több ízben próbálták, az angol nép zömének sajátos nézete mindig meggyőztette a törekvést. Most oda ért a közvélemény, hogy e javaslat 243 szavazattal 144 ellenében, másodszor olvastatott. Az említett kísérletek alkalmával mondotta volt Palmerston lord: ha valaki oly szerencsében részesül, hogy feleségétől megszabadul, s oly örült, hogy másodszor is kíván házasságra lépni; engedjünk meg legalább annyit szegénynek, hogy egy anyósa legyen.

Felhívás.

Az 1848/9-ki honvédsereg névkönyveinek II-ik, vagy is az 1867/8-ban még életben volt 1848/9-ki altisztek és közharcosok Schematismusának munkálataival annyira lévén, hogy kevés nap múlva azt már sajtó alá bocsáthatom.

Miután azonban a nyomdai kiadásokra nézve, a már megjelent I-ső vagyis főtiszti rész körül szerzett tapasztalatok és a „Honvéd” heti lapban már háromszor tett felszólítás után sem vagyok biztosítva, annyi küzdelemnek pedig mint ez az imént idézett főtiszti rész kiadásánál történt, magamat kitenni hajlandó nem lehetek; hogy mindamellett ezen névkönyvnek további folytatásának kimaradása iránt ma-holnap ne vádoltassam, kötelességemnek tartom még ezuttal egyszer mindenkorra mindazokhoz, kik az 1848/9-ki honvédseregnek viselt dolgai iránt, akár mint egykori honvédek, akár mint nem honvédek — érdekeltséggel viseltetnek, különösen pedig az egykori altiszt és közhonvédekhez felhívást intézni, sziveskedjenek a szóban forgó II. résznek sajtó alá bocsátása és megjelenhetése iránt egy forint előleges előfizetés által biztosítani.

Ezen előfizetett 1 frt a könyvnek megküldésekor be fog számíttatni, küldendő pedig most alólirotthoz Pestre, Liedemann-kertbe, a városligeti fasorban.

Ugyanezok tekintettel a még mindig érkező egyes jelentkezésekre, felkérek tisztelettel minden egyes egykori honvéd főtisztet, ki az I-ső részből kimaradt, miszerint e felhívásom megjelenésétől nyolcz nap alatt alólirottnál magáról tudomást nyújtani el ne mulassza.

Végül értékre adom, miként az I. rész, vagyis a főtiszti Schematismus Osterlamm Károly könyvkereskedésében kapható; ára 2 frt 50 kr.

Pesten, 1869. april 24-kén.

Tisztelettel
Mikár Zsigmond.

VEGYES.

* **Hivatalos.** Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán, az erdélyi fő-kormányzók feloszlatása alkalmából — sokévi, hü és hasznos szolgálataik elismerésül báró Bornemisza János kormányzéki- és valóságos belső titkos tanácsosnak Lipót rendem középkeresztjét, — kovásznai Gócz József kormányzéki titkárnak a királyi tanácsosi, — Incze Mihály fogalmazónak pedig a ministeri titkári címet díjmentesen, — Csanádi Ferencz kiadó-hivatali igazgatónak Ferencz József-rendem lovagkeresztjét, — és Bodó József ajtonállónak a koronás ezüst érdemkeresztjét adományozom.

Kelt Budán, 1869. évi april hó 25-én.

Ferencz József, s. k.

Gróf Festetics György, s. k.

Vallás- és közoktatási magyar ministerem előterjesztése folytán: Zichy Antalt, a Kisfaludy-társaság tagját, a budapesti kerületbe; Gáspár János, tanítóképezdei igazgatótanárt, Küküllő- és Alsó-Fehérmegyékbe; Szentesi László író, Vasvármegyébe; Keresztes József, középtanodai tanárt, Közép-Szolnok- és Krasznavármegyékbe; ifj. Mácsai Lukácsot, barsi gazdasági egyesület alelnökét, Hont- és Barsvármegyékbe; Hofbauer Sán-

dor főszolgabíró, Arad- és Csanádvármegyékbe; Vavrik Béla, jogakadémiai r. tanárt, Hevesvármegyébe; Boer Károly birtokost, B.-Szolnokvármegyébe, s Besztercze és Naszod vidékére; Árvai József, tanítóképezdei igazgató-tanárt és a magyar akadémia lev. tagját, Zemplényvármegyébe; Nemessányi János, ág. ev. lek., Zólyom- és Liptóvármegyékbe; Vadász Manó birtokost, Békés- és Csongrádvármegyékbe; Marx Antal, törvényszéki ülnököt, Temesvármegyébe; Kolosvári Miklós birtokost, Székesfehérvár- és Veszprémvármegyékbe; Környi János, ministeri fogalmazót, Esztergom-, Komárom- és Győrvármegyékbe, és Kovács Sebestyén Gyula, törvényszéki ülnököt, Somogyvármegyébe — tanfelügyelővé kinevezem, s ezen kinevezetteknek a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozom.

Kelt Budán, 1869. évi april hó 24-én.

Ferencz József, s. k.

Báró Eötvös József, s. k.

* **Május elejére és másodikára** viradlag ismét megjött a májusi fagy, sőt kora reggel egy kis hó is szállinkozott. Különösen a szőlőkben és gyümölcsösökben tön nagy károkat ez, úgy látszik állandóvá vált, vendég. Az ország más vidékeiről is érkeznek hasontartalmu szomorú tudósítások.

* **A szentmiklós uteza végén**, városi rendőrigazgató ur téglavető telepének irányában, e hó 3-án kora reggel, két nagy botokkal fegyverkezett rongyos ember egy utazó kocsijáról lelopott egy zsákot. benne egy necsesait, író eszközök, könyvek (az 1865/8-iki törvényezikkek s egy perrendtartás) fehérnemű (K. J. betűkkel jogyezve) stb. Midőn a tulajdonos észrevette s a szekerből leugrott: a tettesek már el voltak tűnve.

* **Nalenczi Odrzywolsky József** lovag holnap hangversenyének műsorozata: 1. Nyitány „Oberon” dalműhez, Wébertől, előadja a katonai zenekar. 2. Conczert (Des dur) Szecepanowskitől, előadja a hangversenyző. 3. Rakhel Siralma Arany Jánostól, szavallja Nagy János. 4. Menet Sziberiába, szerző és előadja a hangversenyző. 4. Quintett „Un ballo in marschera” című dalműből, előadja a katonai zenekar. 6. Ábránd Auber „Menyasszon” című dalműéből, Ciebrától, előadja a hangversenyző. 7. A holdhoz, Vöclkától, zenekisérettel, éneklő Dr. Vályi Gábor. 8. Visszaemlékezés a Dnieperre, előadja a hangversenyző. 9. Spanyol nemzeti ábránd, előadja a hangversenyző. Melegen ajánljuk a t. közönség pártfogásába.

* **Klapka György** tbnok megválasztása alkalmából Temesvárra összesen 120 üdvözlő távirat érkezett. A tbnok ur, majd eltávozta után pártjának bizottmánya, alig győzött mind e táviratra felelni.

* **Gr. Andrásy Gyula** vezérlete alatt apr. 29-én tisztelegtek ő Felsége s József főhg urnál az ujonan kinevezett honvéd-törzstisztek. Gr. Andrásy ez alkalommal a honvéd lovassági ezredesi egyenruhát visel. ő Felsége szintugy, mint a honvéd-főparancsok — mint halljuk — a tisztelgőket különös kitüntető szívélyességgel fogadák. ő Felsége kijelenté, hogy meg van győződve, miszerint a honvédség a király és haza védelmében újabb fényes babérokat fog gyűjteni. A tisztelgések után gr. Andrásy a honvédfőtiszteknek disztrakomát adott.

* **„Az örmény nemzet irodalomtörténete”** kísérlete című munka I. füzeté jelent meg közelebből Pesten. A mechtaristák művei után Neumann Károly Frigyes írta, magyarra Avéd Jakab tanárjelölt fordítá. Bizományosa Engenberger Ferdinánd pesti könyvkereskedése.

Bécsi börzei árkelet.

(1869. máj 3-án).

5% metalliques	61.80
5% nemzeti kölcsön	69.70
1860 államkölcsön	100.
Bankrészvény	732.
Hitelrészvény	284.30
London	122.70
Ezüst	120.50
Arany	5.80

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

SZÁSZ BÉLA.

Nyilttér.*)

Válasz

t. Fogarasi Rudolf urnak a „Sz. Hir-lap” 1869. april 21-ki 31-dik számában megjelent nyilatkozatára.

Kötelességünknek tartván t. Fogarasi Rudolf ur nyilatkozatát felelet nélkül nem hagyni, arra tisztelt részvényeseink és a t. cz. olvasó közönség felvilágosítása végett — egészen tárgyilagosan — következőleg válaszolunk.

Tévedésen alapul t. Fogarasi Rudolf ur azon állítása: hogy társaságunk vezénylő szervezete, a tiszta jövedelem 40 száztolijában részesül, mert alapszabályaink 74-ik §-a e czélra világosan 15 száztolít rendel külön szakíttatni, s ez is egy elnök, egy alelnök, 12 rendes-, 6 pót-választmányi tag, 3 igazgató, egy vezérigazgató és egy főtítár, összesen 25 egyén közt oszlik meg.

Téves felfogásból ered továbbá azon állítás, hogy társaságunk részvényei, azért, mert az utolsó évi osztalék 6 1/2 száztolít volt, csekélyebb értékűek volnának, az 5 százalékkal kamatozó, de névértéken alól álló állampapiroknál, mert mig az idézett állampapírok, bár bizonyosnak tekinthetők, de mérsékelt és nem emelkedő kamatot jövedelmeznek, addig egy biztosító-társaság s általában ipar- és kereskedelmi vállalatok részvényei — szerencsés körülmények közt — előre ki sem számítható jövedelmezőségre és értékre emelkedhetnek, mint ezt az I. magyar általános biztosító-társaság a pesti takarékpénztár, a pest-budai hengermalom példája tanúsítja. És pedig szerencséseknék nevezhetők társaságunk első üzlet-évei akkor, midőn a kezdeményezéssel kapcsolatos nehézségek és jelentékeny kiadások mellett is, minden eddigi évben 6 százalékot haladó osztalékot adhattunk, a mi pedig számos más társaságok első üzleti éveinek eredményét mulja felül.

Hogy részvényeink eddig tőzsdén jegyezve nem voltak, oka az, mert nem tartottuk czél-szerűnek 700 frtos kötelezvényekkel kapcsolatos részvényeinket nyílt piacra bocsátani, s épen az erre törekvés volt egyik főindoka, a már ismeretes részvény-átalakításnak. Egyébiránt e részben nem állunk magunkban a biztosító-társaságok közt, mert, hogy többeket ne említsünk, a Phönix, Riunione adriatica, Assicurazioni generali, részvényei is tőzsdén jegyezve soha sem voltak.

Végre azon kérdést illetőleg, hogy lehetünk-e indíttatva, és jogosultak voltunk-e nyilatkozó urtól levéltárunkban fekvő 700 frtos kötelezvényeire biztosítékot kívánni, utalunk szentesített alapszabályaink 9 §-a 1. és 3. pontjaira (régí alapszabály 12. 13. §§) s bizton számíthatunk minden józan felfogású olvasó és tisztelt részvényeseink, reánk nézve kedvező ítéletére.

Kolozsvártt, 1869. april 24-én.

A „Victoria” bizt.-társaság igazgatósága Kolozsvártt.

* E rovat alatt megjelenő cikkekért nem vállal felelősséget a szerk.

H I R D E T M É N Y E K.

(43) Óvakodni kell az utánzásoktól.

Oly jó mint az arany,

a talmi
arany

É K S Z E R

örökké-
tartó

A ki e tárgyat valódi minőségben akarja birni, az forduljon az egyesült
iparsarnokhoz Bécsben, Praderstrasse Nr. 16.
Nr. 16. Nem tévesztendő össze Nr. 26-al.

Az ékszerek tartosságáért írásbeli kezesség vállaltatik.

Brillant ékszer.

Legfinomabb készítmény, még az ismerőt is csatlósításba ejti. Ez ékszer, valódi talmiaranyba van foglalva, az utánzott gyémántok legfinomabban köszörült hegyikristályból vannak, melyek élénk tűzőket soha sem veszítik el, s más ékkövek is felismerhetlenül vannak utánzóva.

1 mellű 1.50, 2, 3, 4, 5 frt. — 1 pár fülbevaló 1.50, 2, 3, 4, 5 frt. — egy pár inggomb 1, 1.50, 2, 3 frt. — 1 pár kézelőgomb 1.50, 2, 3 frt. — 1 férfi 1, 1.50, 2, 3 frt. — 1 brillantgyűrű, legfinomabb 1, 1.50, 2, 3 frt. — 1 keresztteske, mint nyakék 1, 2, 3 frt.

Véssett talmiaranyékszer.

1 láncz, talmi aranyból 1.50, 2, 2.50 kr. — 1 nyakláncz 2.50, 3, 4 frt. — 1 gyönyörű női nyakék keresztel 1, 2 frt. — 1 mellű 80 kr. 1, 1.50, 2, 3, 4 frt. — 1 pár fülbevaló 80 kr. 1, 1.50, 2, 3 frt. — 1 köteg óra-függelék 40, 60, 80 kr. — 1 medaillon 50, 80 kr. 1, 2, 3 frt. — 1 pár inggomb 30, 50, 80 kr. 1 frt. 1 pár kézelőgomb 40, 60, 80 kr. 1 frt. — 1 férfi 50, 80 kr. 1, 1.50, 2 frt. — 1 mellű, fényképre 1, 2 frt.

Korall ékszer, talmi-aranyaljjal.

1 mellű 1, 1.50, 2, 3, 4, 5 frt. — 1 pár fülbe-

Hihetetlen de

1 valódi angol, tűzben finoman aranyozott ezüst chronometer-óra, kettős fedéllel, finoman emaillozva és kristály-üveggel, valódi finom talmi-aranylánczcel és medaillonnal, a legfinomabb tokban 20 frt.

Egy valódi angol ezüst chronometer óra egyes fedéllel és kristály-üveggel, lánczcel, és medaillonnal, tokban 17 frt.

Angol ezüst hengerórak kristályüveggel és másodperc-mutatóval, lánczcel és medaillonnal tokban 10 frt.

Ugyanazon hengerórak a legfinomabb tűzaranyozással, cseccsebecsével 12 frt.

Ezüst horgonyórak kristályüveggel, ugróra 15 frt.

Női órák ezüsből, kristályüveggel, kisdad alak-

Tömör arany-ékszerek.

1 gyűrű igaz gyöngyökkel 1.80 kr. — 1 gyűrű türkissel és gyöngyökkel 2.50 kr. — Gyűrűk különféle kövekkel, mint chrysoprat, türkiz, jaszmin, arany-opal, opál stb. 2.50, 3, 4, 5 frt. — Nagy tömör arany peresét-gyűrűk, vésésre alkalmas kövekkel, 3.50, 4, 5, 6 frt. — Nehéz aranygyűrűk, valódi erdélyi gyémánttal kirakva, 5, 6, 7, 8 frt. — Ugyane gyűrűk valódi gyémántokkal 6, 12, 15, 20, 25 frt. Ugyanazok igaz gyöngyökkel 4, 5, 6, 8 frt. — Arany fülbevalók párja 2, 3, 4, 6-10 frt. — Arany fülbevalók, valódi erdélyi gyémántokkal 7, 8, 10, 12, frt. — Arany mellű, 2, 3, 4, 5, 6, 7-12 frt. — Egész kellék, arany mellű és

A t. ez. közönség saját érdekében tisztelettel felkérjük, hogy bármint megrendeléseit egyenesen az iparsarnokhoz intézze, mert csak akkor nyújthatatik kezesség az árak valódiságáért.
Száz meg száz régi ismerősünk állandó részvétele a birodalom minden részéből, valamint Német-, Olasz-, Oroszországból, és az egész Levántából, a legjobb biztosítékot nyújtja a külmegebizások pontos és szigorú elintézéséről. Képes árjegyzékek díj nélkül és bérmentesen elküldetnek.

való 1, 1.50, 2, 3, 4, 5 frt. — 1 pár inggomb 80 kr. 1, 1.50, 2 frt. — 1 pár kézelőgomb 1, 2, 3 frt. — 1 férfi 1, 1.50 kr. — 1 hölgy nyakék 2.50, 3, 4 frt. — 1 karperecz, 2, 3, 3.50 kr. — 1 füzér vágott korall 16 kr. — 1 füzér gömbölyű korall 30 krajczár.

Email-ékszer.

Pompás kivitelű tűzzománcz, talmi-aranyon: 1 mellű, 1, 1.50, 2, 3 frt. — 1 mellű, valódi korall és emailal díszítve, 2, 3, 4, 5 frt. — 1 pár fülbevaló 1, 1.50, 2, 3 frt. — 1 egész email-készlet mellű és fülbevaló brillantokkal 3.50 kr. — 1 pár emaillozott inggomb 60, 80 kr. 1 frt. — 1 pár emaillozott kézelőgomb 80 kr. 1, 2 frt. — 1 medaillon 80 kr. 1, 1.50, 2, 3 frt. — 1 email-gyűrű, 60, 80 kr. 1, 2 frt. — 1 emaillozott láncz 1.50, 2 frt. — 1 női-láncz 2.50, 3.50 kr.

Gyöngy-ékszerek.

Sodronymű foglalványban.

1 gyűrű gyöngyökkel 2.50, 3, 4 frt. — 1 férfi gyöngyökkel 1, 2, 3 frt. — 1 mellű 1.50, 2, 3, 4, 5 frt. — 1 pár fülbevaló 1.50, 2, 3, 4, 5 frt. — 1 gyönyörű női nyakék brillant-zárral és szívceskével, brillant és rubinnal, 3.50, 4, 5, 6, 8 frt.

mégis igaz!

ban, legfinomabban tűzaranyozva, nyaklánczcel, tokban 15 frt.

Arany (3-as számú) női órák, ugróra, kristály-üveggel 22, 24, 25, 27 frt.

Órák talmi-aranyban, kettős fedéllel, savonetta, másodperc-mutatóval, kristályüveggel és cseccsebecsével, egy valódi talmi aranylánczcel és medaillonnal együtt tokban 15 frt.

Miniatur óraasztalok zeneszerkezettel 15 frt. Gyönyörű nagy szivar-szekerények, zeneszerkezettel 15, 18 frt.

Madár-sipláda, tiszta hangokkal, 4, 6, 8 zenedarral, 4, 4.50, 5, 6 frt.

Ezen angol zsebkért 5 évi jótállás vállaltatik.

fülbevalók tokban, 6, 8, 10, 15-30 frt. — Inggombok, aranyból, párja 1.80, 2.50, 3, 4, 5 frt. — kézelő gombok párja 3.50, 4, 5 forint. Férfi nyaklánczok 1.50, 2, 3, 4, 5 frt. — Gyönyörű női nyakék, keresztteskével 5.50, 6, 8 frt. — Arany keresztteskék, bársonyszalaggal 1.50, 2, 3, 4-6 frt. — Tömör arany-medailonok, 2.50, 5, 6, 8, 10 frt. — Valódi korall (keresztteskék arannyal 1.50, — Arany óralánczok férfiak és nőknek, rövidnek 13, 18, 20-30 frt. hosszuk 20, 25, 30, 40, 60-200 frt. — Arany gyöngy-kapcsok 80 kr. 1, 1.50, 2 frt. — Jegy-gyűrűk 2, 4, 5, 6 frt.

felkérjük, hogy bármint megrendeléseit egyenesen az iparsarnokhoz intézze, mert csak akkor nyújthatatik kezesség az árak valódiságáért.

Száz meg száz régi ismerősünk állandó részvétele a birodalom minden részéből, valamint Német-, Olasz-, Oroszországból, és az egész Levántából, a legjobb biztosítékot nyújtja a külmegebizások pontos és szigorú elintézéséről. Képes árjegyzékek díj nélkül és bérmentesen elküldetnek.

(48)

Bollmann M.

Bécsben

Rothethurmstrasse Nro. 31.

Mariahilferstrasse Nro. 91.

Mindenemű **varrógépek** legnagyobb raktára, leszállított árrak és egy évi jótállás mellett.

Kézi gépek 25 frttól föl 50 frtig. Képes árjegyzékek, kívánságra, bérmentve és ingyen küldetnek meg.

Ezenkívül minden nagyságu **Gouffrir-gépek** raktára.

1-3

Hirdetmény.

Alóírt tisztelettel jelenti a városi és vidéki n. é. közönségnek miszerint a pia-

„Fehér golyó”-hoz

czon a Koronka-háznál lévő

czimzett kávéház és szállóvendéglőjét f. év május 1-én megnyitotta. A szálló vendégek számára jól berendezett szobák, a telek kertjében esinos mulató helyvel; reggeli, déli és estváli étkezések jutányos áron kaphatók. A tisztaság- és pontosságról kezeskedve, a nemes közönségnek pártfogásába ajánlja magát. Maros-Vásárhelyt, május 1-én, 1869.

Nemes János,
vendégfő.

(51)

(50)

Felhívás

jégkárok elleni biztosításra.

A „VICTORIA” biztosító-társaság

alóírt vezérügynöksége tisztelettel hívja fel a t. közönséget a folyó idényben jégkár elleni biztosításait

nála tenni meg.

Biztosíthatók jég ellen mindenemű mezei termények, mint takarmány-füvek, törökbuza, kalászos-gabonák, kereskedelmi növények, dohány, szőlő, komló stb.

A tavaly is részünkbe jutott tömeges pártolásból kiindulva, biztosítóinknak más társaságok felett **rendkívüli előnyöket** nyújtunk, a mennyiben mindjárt a biztosítás fölvételekor a különben is olcsóbbra szabott rendes díjnak

10 száztóliát

elengedjük, nem tevéen függővé ezen kedvezményt azon bizonytalan esetlegtől, valjon a biztosított tárgyakat el fogja-e verni a jég vagy sem, s azonfelül biztosításokat váltóra is fogadunk el.

A „VICTORIA” mint országszerte tudva van, kárait a bejelentés után azonnal, teljesen és igazságosan rendezi és fizeti.

Közelebbi felvilágosítással, nyomtatványokkal stb. a vidék minden főbb pontjain felállított ügynökségek szolgálnak, hova fordulni sziveskedjék.

A „VICTORIA” biztosító társaság vezérügynöksége Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány Kolozsvár, Központi Egyetemi Könyvtár, Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

(52)

Hirdetmény.

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, mikép kereskedésünket a legujabban érkezett és érkezendő szállítmányokkal teljesen felfrítve, mindenemű singes portékákkal, különösen izléssel meg is választott férfi és női nyári ruhakelmékkel kész szolgálatjára állunk. Tudjuk egy szersmind, hogy szerencsések vagyunk Donáth Ferencz-nek már száz év óta virágzó, hies Georgszvaldei vászongyárának Csehországban bizományosai lenni; nevezett gyár számára állandó raktárt nyitván keresdésünkben, képesek vagyunk mindennemű romburgi vásznakkal a legjutányosabb áron szolgálni.

Moldován-testvérek.

Hogy a **Hoff-féle maláta-kivonat** egészségi sör az életerőt a legmagasabb aggságban is képes fönntartani: tények bizonyítják.

Két levél, az egyik 10 éve, a másik most kelt.

I. Hoff János, udvari szállító urnak, Berlinben.

Bécs melletti **Baden**, febr. 20. 1859. Ön maláta-kivonata csodaszerű erősítő hatással van rám, 76 éves aggra; már nem is tudok e készítmény nélkül ellenni, bár tudom, hogy meg nem ifjithat. **Dr. Mederer, Edler von Wathwer.**

II. Hoff János ur központi raktárának Bécsben, Kärntnerring 11.

Baden, febr. 20. 1869. Ön maláta-kivonatu sörét nem nélkülözhetem; életmet fönntartja, s szívesen kérem: ne varakoztasson soká reá. **Dr. Mederer.**

E két levélnek párja a következő:

Potsdam, febr. 15. 1869. Hogy ön maláta-kivonata és maláta-egészségi-csokoládja sok betegnek adta vissza egészségét: köztudomású; de legjobban örültem, hogy barátom sorvadásban szenvedő gyermeke (csecsszópo, ki anyját elveszté, korán a halál által) a csodaszerű maláta-csokolád por által, melyet a nélkülözött anyatej helyett vön, ismét erőre kapott, láthatólag épült annyira, a meny nyire eleinte nem is hitte volna az ember. **Wolff**, kereskedő, Neuerstrasse 49.

Igy hangzik számtalan elismerő irat, a nép minden osztályából.

Az egyedül valódi **Hoff-féle Maláta-kivonat-egészségi-sör**, valamint a **Maláta-egészségi-csokolád és Maláta-kivonat-csukorka** csak is Kärntnerring 11. alatt található. A burkon „Johann Hoff” névönása áll.

Árrak: Maláta-kivonat-egészségi sör, üveggel és csomagolással: 6 üveg 3 frt 70 kr., 13 üveg 7 frt, 28 üveg 14 frt, 58 üveg 27 frt 30 kr., 120 üveg 55 frt. Maláta egészségi-csokolád: Nro. 1 egy font 2 frt 40 kr. Nro. 2 egy font 1 frt 60 kr. öt fontra fél font ingyen 10 fontra 1 $\frac{1}{4}$ font. Maláta-csokolád-por, a hiányzó anyatej pótlására, 80 és 40 kr. Maláta-mellécsukorkák 30 és 60 kr. — minden Bécsbe számítva.

Erdélyi természetnyek
LEONHARDT JÁNOS
segesvári lélfolyadék- és
rozsolis-gyára,
a cs. k. kiváltságolt, Péter-
falvi papirgyár részvény-
társulat és
SCHILL ISTVÁN
pesti játszó kártyagyár
raktára.

Misselbacher J. B.

és fiai

Segesvártt.

Nagyban lisztárulás,
a cs. kir. kiváltságot
Assicurazioni generali társulat
ügynöksége,
pesti
GERENDI ANTAL
márcánymű készítményei
ügyviselése.
Bizomány- szállítvány- és
pénzbehajtási üzlet.

Ajánlják fűszer-, gyógyszer-, festék-, bőrárak, friss konyhai, virág-, mező-, fű-, fa- és vetemény-magvak, szépítő és gyógyító cikkek: fehér és színes pamut és gyapjúfonal nagy raktárunkat;

ajánlják továbbá **kézmű-áruikat**

és azok közt különösen gazdag választásban bécsi szőttest, parkétot, kartont, nankint és pamutnadrág kelmét; pamut-, gyapjú-, thibet-, és lámakendőt, színes és fehér lenzsebkendőt, belföldit és angolországit;

valódi **Rumburgi lengyolcsot** gyári árban
(kezeskedés mellett)

Sziléziai lengyolcsot, házi és családi gyolcsot, színes és fehér len-asztalkendőt, abraszt, talkendőt és törölközőt, ágynémű-kelméket, csinavat (Gradl), kanavaszt és lensávolyt (Czwilchet); **hárász-árut** azaz nyakraválót, gyermekujast, főkötőcskéket s többeket.

Legolcsóbb házföld-szőnyegeket

egy bengáliai gyapjúforma kenderszal ugynezett „Juttá”-ból legszebb szín- és mustrában, $\frac{3}{4}$ és $\frac{1}{8}$ rőf szélességűt, rőft 44 kreztől 58 kreztig (ismét eladóknak illendőleg olcsóbban.)

Cseh- és angolországi czérnát úgy nevezett **Marshall-czérnát** és különösen szép és jó **varró-masina-czérnát** minden színű pakétkban és csévetskéken

(a 6 réti (6 Cords) csévetskét 10 krajczárba)

(a 3 „ (3 Cords) „ 8 krajczárba.)

Fegyvereket

a közönséges olcsó pisztoly és egycsöves puskától kezdve, fel a legdiszesebben kiállított szobapisztoly és kétsöves sodrony csövesig, Lefauchaux fegyver- és mindenféle Revolverig.

Legnagyobb választékban mindenféle finom és olcsóbbrendű **pipát és pipaszarat, dohánytárczát és zaeskót, szivartáskát, erszényt, pénztárczát levéltárczát, zsebbeli gyufatartót és tűzszerszámot, jegyzőkönyvecskeket stb. stb.**

Pakfong és Alpacca árukat u. m. gyertyatartót, kanalat és tálczát, plékkanalat, pléhtálczát, horgany-öntetű gyertyatartót;

evő-eszközöket, asztalkést és mindenféle **bieskot, tüáarakat, kefét és fésüt** minden minőségben;

üveg-, bronz-, csont-, szaru-, gyöngyház-, aczél-, tajak és zománcz-ékszert;

papirgallért és karmantyut urak és hölgyeknek valót és a hozzávaló legdivatosabb gombokat és melltűt.

Nadrágtartót és szíjjat, ostorszíjjat.

A Helvéciában Neuchatelben létező legnagyobb elismerésben részesült **Philipp Suchard** csokoládé gyárából legfinomabb **csokoládét**, a ház számára úgy mint a piperasztalra valót a legdiszesebb párisi katulyákban.

Izletes falatokat,

azok közt különös olcsó árban (38 krajczárban egy bádok) **Sardin halat**, angolnát és törökszilvát.

Champagnert mindenfélet, többféle **aszuszöllő és Desert-borokat.**

Czukor-árukat;

mindenkor friss és jó sajtó-élesztőt: író és rajzoló eszközöket.

a legszembetűnőbb legolcsóbb árakban.

Ezennel van szerencsém tisztelettel tudatni a nagyérdemű közönséggel, hogy M. Vásárhelytt — nagyszentkirály-utca 5. sz. — egy a legjobb izlésnek megfelelő, gazdagon ellátott és jól berendezett

ÉKSZER

ARANY- és EZÜSTMŰVESI ÜZLETET NYITVÁN:

készleges szolgálatom lehető legjutányosabb áron ajánlom. Mindennemű nálam vásárolt ékszert saját próbámmal s nevemmel látok el, s azokért felelősséget is vállalok.

Mindennemű árucikk fémjelzési bélyeggel van ellátva.

Egyszersmind becserelek vagy megvásárlók mindennemű romlott arany- és ezüst műveket, mint szintén gyorsan és pontosan teljesírek minden szakmamba tartozó megrendeléseket.

A nagyérdemű közönség szíves látogatását tisztelettel kéri **Widder Antal**, ékszerész, arany- és ezüstműves.

Hihetetlen s még is igaz.

Egy díszes zsebmoruldó (Terzeroll) tont csövel, csak 1.30-2 frt.
Egy finomabb, nagyobb öblű damaszt-csövel és golyó öntéssel 2 frt 20-3 frt.
Egy igen finom vésőt, 2 frt 75-4 frt.
Egy díszes ketesövű kicsike hölgy terzeroll 2 frt 90-4 frt 50 kr.
Egy ketesövű terzeroll, damaszt csövel, nagy öblű, 3 frt 80-5 frt 50 kr.
Legfinomabb hosszú csövel, 4 frt 20-6 frt.
Párentizott Napoleon-Revolver 6 lövésre, fel nem húzandó sarkanyval, hátultöltő, Lefauchaux-rendszerű, díszesen kiállítva, 100 lépésre biztos lövésű, csak 10, 12, 15 frt.

Ez áron és ny minőségben egyedül kaphatók:

Industrie-halle (iparcarn.) Bécsben, Praterstrasse 16. sz.

Megrendelések az osztrák birodalomból, az árak megfelelő előleg beküldésére, s a további összeg utánvéte mellett pontosan teljesíttetnek. Az egész árak utánvételeire küldemény nem eszközöltetik.

Hirdetmény.

Alólírtak van szerencséje a nemes közönséggel tudatni: mikép e sz. kir. városban, a plebánia épületében nyitott **arany-ezüst műves boltját** a legizletesebb s teljtartalmu **arany-áru műdarabokkal** ellátván, eddigi tisztelt pártolóinak nagybecsü bizalmát a legjutányosabb árban továbbra is megtartani s pontos szolgálat által kiérdemelni legfőbb törekvésének tartandja. M.-Vásárhelytt, 1869. április hó 27-én.

Falkenstein Ödön.